

Наталія ГРИГОРЧУК

здобувач вищої освіти ОС «магістр»,
спеціальність «Професійна освіта»,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник:
Андрій ПЕЧЕНЮК

канд. екон. наук, доцент, докторант,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

У сучасному світі новітніх технологій та робототехніки важливе місце посідає штучний інтелект, який зменшує стандартизовану та повторювану роботу, при цьому впливає на діяльність усіх секторів національної економіки. Для України, яка прагне стрімкого економічного розвитку, відставання від сучасних світових тенденцій розвитку штучного інтелекту може призвести до поглиблення диспропорцій соціально-економічного розвитку, зниження позицій у міжнародних рейтингах. Нові (інноваційні) цифрові технології буквально підривають традиційні підходи до автоматизації виробництва і бізнесу. Це зумовлює те, що саме штучний інтелект стає вагомим внеском в економічне зростання будь-якої держави.

Сьогодні штучний інтелект є одним із основних технологічних трендів на фінансових ринках. В загальному, штучний інтелект можна визначити як можливість комп'ютерних програм і систем самостійно знаходити способи вирішення творчих завдань, вміння робити висновки та приймати рішення [1].

Швидкий розвиток цифрових технологій створює нові можливості у фінансовій сфері та докорінно трансформує процеси торгівлі фінансовими інструментами.

Технології штучного інтелекту дають змогу суб'єктам ринку фінансових послуг знижувати витрати та отримувати віддалений доступ до споживачів, що веде до більшої фінансової інклюзії. Цифрові технології також відчиняють двері у фінансову сферу для нових гравців: мобільних операторів, платформ електронної комерції, месенджерів, соціальних мереж та інших технологічних гігантів з великою клієнтською базою [2].

У фінансовій сфері алгоритмам штучного інтелекту, вже довіряють облік операцій, виявлення шахрайських схем, оцінку кредитоспроможності клієнтів, планування ресурсів та формування звітності. Але впровадження таких технологій тягне за собою нові ризики [3]. Основні переваги штучного інтелекту це точність в обробці даних, зменшення помилок при обробці великої кількості даних.

Серед технологій штучного інтелекту найбільш поширеним у фінансовій сфері України є чат-боти, рободвайзинг, роботи-колектори, скорингові системи, сервіси мікрокредитування, аутентифікація споживачів фінансових послуг, комплаєнс, виявлення шахрайства тощо. Сьогодні, штучний інтелект досить ефективно взаємодіє з такими сучасними технологіями, як, наприклад, блокчейн, big data, електронний гаманець, краудфандингові платформи, інтернет-еквайринг, онлайн-торгівля фінансовими продуктами та послугами, р2р-платформи тощо.

На фінансовому ринку України основними конкурентами, що борються за фінансові ресурси населення та суб'єктів господарювання, виступають банки та страхові компанії.

Банківські установи застосовують системи штучного інтелекту (СШІ) в страхуванні, в біржовій діяльності, управлінні власністю та залученні клієнтів онлайн-банкінгу, через чат-

боти соціальних мереж та онлайн-месенджери. Впровадження штучного інтелекту в фінансову сферу дозволило б банкам скоротити свої витрати і покращити роботу відділень, відкрило б напрями шляхи залучення потенційних клієнтів, вивело надання банківських послуг на більш доступний рівень [4].

При цьому банківські установи найбільш активно застосовують у своїй діяльності технології штучного інтелекту на відмінну від страхових компаній. Останні, маючи низький рівень безпосередньої взаємодії з клієнтами, можуть використовувати штучний інтелект при розробці нових видів страхових послуг та встановленні обґрунтованих тарифів на основі досліджень клієнтської бази та використання індивідуального підходу до виявлення потреб споживачів. Застосування в діяльності страховиків чат-ботів дасть змогу забезпечити в період дії страхового полісу цілодобову підтримку та можливість внесення поправок, пов'язаних із розширенням спектра страхових послуг, а також аналізом і профілюванням ризиків.

Основними перевагами застосування штучного інтелекту у фінансовій сфері є зменшення корупції та запобігання відмиванню доходів; прогнозування, персоналізація та автоматизація надання фінансових послуг; розвиток онлайн-маркетингу з точним визначенням потреб клієнтів і можливостей їх задоволення; обробка платіжних документів [5].

В умовах зростання кількості фінансових транзакцій впровадження штучного інтелекту у фінансову сферу приведе до покращення якості надання фінансових послуг, скорочення термінів їх надання та диверсифікації таких послуг, що позитивно вплине на стан фінансово-кредитних відносин і покращить взаємодію між сферами та ланками фінансової системи.

Здійснення діяльності суб'єктів фінансового сектору та надання фінансових послуг у віртуальному просторі під впливом розвитку технологій штучного інтелекту спричинить появу різноманітних видів ризиків, для зменшення негативного впливу яких необхідно буде виділити значну суму коштів на розробку і впровадження ефективної системи управління ними.

Розробка зазначених стратегій сприятиме підвищенню ефективності та конкурентоспроможності суб'єктів фінансового сектору України, дотриманню ними національних і міжнародних стандартів із фінансового моніторингу, розвитку фінансового співробітництва, зростанню рівня довіри споживачів фінансових послуг.

Перелік використаних джерел інформації:

1. Андрощук Г. Тенденції розвитку технологій штучного інтелекту: економіко-правовий аспект. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. №3. С. 84-101.
2. Єфремова К.В. До питання застосування штучного Інтелекту у сфері фінансових послуг. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/Tezy_25_06_20/Tezy_25_06_20_300-.pdf
3. Jon Truby, Rafael Brown, Andrew Dahdal. Banking on AI: mandating a proactive approach to AI regulation in the financial sector. *Law and Financial Markets Review*. 2020. Volume 14. Issue 2. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17521440.2020.1760454>
4. Розвиток фінтеху в Україні : перспективи з погляду на тенденції регулятора. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/37-1.pdf>
5. Ільчук В.П., Парубець О.М., Сугоняко Д.О. Дослідження сучасного стану та перспектив розвитку штучного інтелекту у фінансовому секторі України. *Фінансові дослідження*. 2019. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/find_2019_1_10.